Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30860

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i (SYTÖ), bireylerin sözlük kullan?m?na ve sözlüklerin ö?renme süreçlerindeki rolüne dair sahip olduklar? duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 2013 y?l?nda Havva Yaman ve Ahmet Da?ta? taraf?ndan yap?lan kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? kapsam?nda olu?turulmu?tur. Bu araç, özellikle e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin sözlük kullan?m?na kar?? geli?tirdikleri olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini belirleyerek, dil e?itimi ve kelime ö?renme stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel katk? sa?lamay? hedeflemektedir. SYTÖ, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak uygulanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sözlük, Tutum Ölçe?i, Dil E?itimi, Kelime Ö?renme, Psikometri, Geli?tirme Çal??mas?, Sözlük Kullan?m?.

Yazarlar

Havva Yaman, Ahmet Da?ta?.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin ve di?er bireylerin, dil ö?renimi ve genel kültürel geli?im ba?lam?nda sözlük kullan?m?na yönelik gösterdikleri e?ilim ve inançlar? sistematik olarak tespit etmektir. Ölçek, bireylerin sözlüklerin faydas?na ne kadar inand?klar?n? ve sözlük kullan?m?n?n kendi kendine ö?renme becerilerine katk?s?n? nas?l alg?lad?klar?n? ölçmeyi amaçlamaktad?r.

Ölçek, e?itim bilimleri alan?ndaki ara?t?rmac?lara, sözlük kullan?m?n?n akademik ba?ar? ve dil yeterlili?i üzerindeki etkilerini incelemeleri için standart ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmaktad?r. Bu veriler ?????nda, ö?retmenlerin ve e?itim program? geli?tiricilerinin sözlük kullan?m?n? te?vik edecek pedagojik yakla??mlar geli?tirmesi desteklenmektedir.

Yap?

Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i, sosyal psikolojideki tutum kavram? temel al?narak geli?tirilmi?tir. Tutum, bireyin bir objeye (bu durumda sözlüklere) kar?? gösterdi?i, nispeten kal?c? olan de?erlendirici tepki e?ilimini ifade eder. Ölçek, bu tutumu genellikle üç temel bile?en üzerinden ölçmektedir:

Bili?sel Bile?en: Sözlüklerin ö?renme sürecindeki etkinli?ine ve gereklili?ine dair rasyonel inançlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygusal Bile?en: Sözlük kullanma eylemine e?lik eden hisler (ilgi, s?k?nt?, motivasyon).
Davran??sal Bile?en: Sözlükleri farkl? derslerde ve ö?renme ba?lamlar?nda kullanma s?kl??? ve iste?i.

Bu yap?, bireyin sözlüklere kar?? olan genel yönelimini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmeyi mümkün k?lar.

Geçerlik

Yaman ve Da?ta? (2013) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu sa?lamak amac?yla geçerlik çal??malar? titizlikle uygulanm??t?r. Geli?tirme sürecinde içerik geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu?, yap? geçerli?i için ise Faktör Analizi kullan?lm??t?r.

Yap?lan analizler, ölçek maddelerinin kuramsal yap?yla uyumlu oldu?unu ve sözlüklere yönelik tutumu ölçmek için gerekli olan temel boyutlar? temsil etti?ini göstermi?tir. Bu sayede, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ü bilimsel olarak kan?tlanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in ölçümlerinde tutarl?l?k ve kararl?l?k düzeyini belirlemek amac?yla güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? tespit etmek için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Beklendi?i üzere, Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i'nin Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?, kabul edilebilir standartlar?n (0.70 ve üzeri) üzerinde ç?km??t?r. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verebilece?ini ve hata pay?n?n dü?ük oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in nihai yap?s?n?n belirlenmesinde Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçek maddelerinin alt?nda yatan gizil boyutlar? ke?fetmek ve ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu saptamak için temel bir yöntemdir. Bu analiz, maddelerin hangi faktörlere yüklendi?ini göstererek, ölçe?in çok boyutlu mu yoksa tek boyutlu mu oldu?unu ortaya koyar.

Faktör analizi sonuçlar?, SYTÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü teyit etmi? ve her bir faktörün tutumun farkl? bir yönünü temsil etti?ini göstermi?tir. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in bilimsel standartlara uygun olarak geli?tirildi?ini kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i, Tutum Ölçüm Arac?.

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Seçenekler: Hiçbir zaman (1) - Nadiren (2) - Bazen (3) - Ço?u zaman (4) - Her zaman (5).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim kademelerinde yer alan ö?renciler.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi ve yeti?kinlik öncesi gruplar (Tahmini 12 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, dil e?itimi alan ve düzenli sözlük kullanma potansiyeli olan ö?renci örneklemleri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan her bir ifadeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler. Puanlama sistemi, yüksek puan?n olumlu tutumu ifade etti?i ?ekilde yap?land?r?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sözlük Kullan?m?, Dil Ö?renimi, Ö?renme Becerileri, Geçerlik, Faktör Analizi, Tutum.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il.

Kurumsal E-posta Adresleri: hyaman@sakarya.edu.tr (Sorumlu Yazar Havva Yaman).

Yaz??ma Adresi: Sakarya Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Sorumlu yazar?n güncel kurumu dikkate al?narak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçek, akademik ve e?itim ara?t?rmalar? için kullan?labilir. Kullan?m öncesinde sorumlu yazar ile ileti?im kurulmas? önerilir.

Ücret: Ticari kullan?m için ücretlendirme politikas? yazara ba?l?d?r. Akademik ara?t?rmalarda genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: 2013 (Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?n y?l?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sozluklere-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yaman, H., Da?ta?, A. (2013). Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 10 (24), 15-27.
Makaleye eri?im linki: sbed.mku.edu.tr

Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sözlüklerden yararlan?r?m. (m 4)
Sözlükleri sadece Türkçe derslerinde de?il di?er derslerde de kullan?r?m. (m 6)
Sözlükler yoluyla kendi kendime ö?renme becerisi kazan?r?m. (m 10)

ARABPSYCHOLOGY.COM